

Phaedra

Lucius Annaeus Seneca minor

Hippolytus Ite, umbrosas cingite siluas
 summaque montis iuga Cecropii!
 celeri planta lustrate uagi
 quae saxoso loca Parnetho
     subiecta iacent,
 quae Thriasiis uallibus amnis   5
 rapida currens uerberat unda;
 scandite colles semper canos
     niue Rhiphaea.
 Hac, hac alii qua nemus alta
 textitur alno, qua prata patent   10
 quae rorifera mulcens aura
 Zephyrus uernas euocat herbas,
 ubi per graciles breuis Ilisos
 labitur agros piger et steriles
 amne maligno radit harenas.   15
 Vos qua Marathon tramite laeuo
     saltus aperit,
 qua comitatae gregibus paruis
 nocturna petunt pabula fetae;
 uos qua tepidis subditus austris   20
 frigora mollit durus Acharneus.
 Alius rupem dulcis Hymetti,
 ~paruas alius calcet Aphidnas;
 pars illa diu uacat immunis,
 qua curuati litora ponti   25
     Sunion urget.
 si quem tangit gloria siluae,
     uocat hunc ~flius:
 hic uersatur, metus agricolis,
 uulnere multo iam notus aper.   30
     At uos laxas canibus tacitis
     mittite habenas;
 teneant acres lora Molossos
 et pugnaces tendant Cretes
 fortia trito uincula collo.
 at Spartanos (genus est audax   35
 audumque ferae) nodo cautus
     propiore liga:
 ueniet tempus, cum latratu
     caua saxa sonent.
 nunc demissi nare sagaci
 captent auras lustraue presso   40
 quaerant rostro, dum lux dubia est,
 dum signa pedum roscida tellus
     impressa tenet.

Alius raras ceruice graui
 portare plagas,
 alius teretes properet laqueos. 45
 picta rubenti linea pinna
 uano cludat terrore feras.
 Tibi libretur missile telum,
 tu graue dextra laeuaque simul
 robur lato derige ferro; 50
 tu praecipites clamore feras
 subsessor ages;
 tu iam uictor curuo solues
 uiscera cultro.
 Ades en comiti, diua uirago,
 cuius regno pars terrarum 55
 secreta uacat,
 cuius certis petitur telis
 fera quae gelidum potat Araxen
 et quae stanti ludit in Histro.
 tua Gaetulos dextra leones, 60
 tua Cretaeas sequitur ceruas;
 nunc ueloces figis dammas
 leuiore manu.
 tibi dant uariae pectora tigres,
 tibi uillosi terga bisontes
 latisque feri cornibus uri. 65
 quidquid solis pascitur aruis,
 siue illud Arabs diuite silua,
 siue illud inops nouit Garamans
 uacuisue uagus Sarmata campis, 71
 siue ferocis iuga Pyrenes 69
 siue Hyrcani celant saltus,
 arcus metuit, Diana, tuos. 72
 Tua si gratus numina cultor
 tulit in saltus,
 retia uinctas tenuere feras, 75
 nulli laqueum rupere pedes:
 fertur plaustro praeda gementi.
 tum rostra canes sanguine multo
 rubicunda gerunt,
 repetitque casas rustica longo
 turba triumpho. 80
 En, diua, faue! signum arguti
 misere canes: uocor in siluas.
 hac, hac pergam qua uia longum
 compensat iter.
 Phaedra O magna uasti Creta dominatrix freti, 85
 cuius per omne litus innumerae rates
 tenuere pontum, quidquid Assyria tenus
 tellure Nereus peruium rostris secat,

cur me in penates obsidem inuisos datam
hostique nuptam degere aetatem in malis 90
lacrimisque cogis? profugus en coniunx abest
praestatque nuptae quam solet Theseus fidem.

fortis per altas inuii retro lacus
uadit tenebras miles audacis proci,
solio ut reuulsam regis inferni abstrahat; 95
pergit furoris socius, haud illum timor
pudorue tenuit: stupra et illicitos toros
Acheronte in imo quaerit Hippolyti pater.

Sed maior alius incubat maestae dolor.
non me quies nocturna, non altus sopor 100
soluere curis: alitur et crescit malum
et ardet intus qualis Aetnaeo uapor
exundat antro. Palladis telae uacant
et inter ipsas pensa labuntur manus;

non colere donis templa uotiuus libet, 105
non inter aras, Atthidum mixtam choris,
iactare tacitis conscias sacris faces,
nec adire castis precibus aut ritu pio
adiudicatae praesidem terrae deam:
iuuat excitatas consequi cursu feras 110
et rigida molli gaesa iaculari manu.

Quo tendis, anime? quid furens saltus amas?
fatale miserae matris agnosco malum:
peccare noster nouit in siluis amor.
genetrix, tui me miseret? infando malo 115
correpta pecoris efferum saeui ducem
audax amasti; toruus, impatiens iugi
adulter ille, ductor indomiti gregis--

sed amabat aliquid. quis meas miserae deus
aut quis iuuare Daedalus flammas queat? 120
non si ille remeet, arte Mopsopia potens,
qui nostra caeca monstra conclusit domo,
promittat ullam casibus nostris opem.

stirpem perosa Solis inuisi Venus
per nos catenas uindicat Martis sui 125
suasque, probris omne Phoebeum genus
onerat nefandis: nulla Minois leui
defuncta amore est, iungitur semper nefas.

Nvtrix Thesea coniunx, clara progenies Iouis,
nefanda casto pectore exturba ocus, 130
extingue flammas neue te dirae spei
praebe obsequentem: quisquis in primo obstitit
pepulitque amorem, tutus ac uictor fuit;
qui blandiando dulce nutriuit malum,
sero recusat ferre quod subiit iugum. 135

nec me fugit, quam durus et ueri insolens
ad recta flecti regius nolit tumor.

quemcumque dederit exitum casus feram:
fortem facit uicina libertas senem.

Honesta primum est uelle nec labi uia, 140
pudor est secundus nosse peccandi modum.

quo, misera, pergis? quid domum infamem aggrauas
superasque matrem? maius est monstro nefas:
nam monstra fato, moribus scelera imputes.

Si, quod maritus supera non cernit loca, 145
tutum esse facinus credis et uacuum metu,

erras; teneri crede Lethaeo abditum
Thesea profundo et ferre perpetuam Styga:

quid ille, lato maria qui regno premit
populisque reddit iura centenis, pater? 150

latere tantum facinus occultum sinet?
sagax parentum est cura. Credamus tamen

astu doloque tegere nos tantum nefas:
quid ille rebus lumen infundens suum, 155

matris parens? quid ille, qui mundum quatit
uibrans corusca fulmen Aetnaeum manu,

sator deorum? credis hoc posse effici,
inter uidentes omnia ut lateas auos?

Sed ut secundus numinum abscondat fauor
coitus nefandos utque contingat stupro 160

negata magnis sceleribus semper fides:
quid poena praesens, conscius mentis pauor

animusque culpa plenus et semet timens?
scelus aliqua tutum, nulla securum tulit.

Compesce amoris impii flammam, precor, 165
nefasque quod non ulla tellus barbara

commisit umquam, non uagi campis Getae
nec inhospitalis Taurus aut sparsus Scythes;

expelle facinus mente castifica horridum
memorque matris metue concubitus nouos. 170

miscere thalamos patris et gnati apparatus
uteroque prolem capere confusam impio?

perge et nefandis uerte naturam ignibus.
cur monstra cessant? aula cur fratris uacat?

prodigia totiens orbis insueta audiet, 175
natura totiens legibus cedit suis,

quotiens amabit Cressa? Ph. Quae memoras scio
uera esse, nutrix; sed furor cogit sequi

peiora. uadit animus in praeceps sciens
remeatque frustra sana consilia appetens. 180

sic, cum grauata nauita aduersa ratem
propellit unda, cedit in uanum labor

et uicta prono puppis aufertur uado.
quid ratio possit? uicit ac regnat furor,

potensque tota mente dominatur deus. 185
hic uoluer omni pollet in terra impotens

ipsumque flammis torret indomitis Iouem;
 Gradius istas belliger sensit faces,
 opifex trisulci fulminis sensit deus,
 et qui furentis semper Aetnaeis iugis 190
 uersat caminos igne tam paruo calet;
 ipsumque Phoebum, tela qui neruo regit,
 figit sagitta certior missa puer
 uolitatque caelo pariter et terris grauis.
 Nvt. Deum esse amorem turpis et uitio fauens 195
 finxit libido, quoque liberior foret
 titulum furori numinis falsi addidit.
 natum per omnis scilicet terras uagum
 Erycina mittit, ille per caelum uolans
 proterua tenera tela molitur manu 200
 regnumque tantum minimus e superis habet:
 uana ista demens animus asciuit sibi
 Venerisque numen finxit atque arcus dei.
 Quisquis secundis rebus exultat nimis
 fluitque luxu, semper insolita appetit. 205
 tunc illa magnae dira fortunae comes
 subit libido: non placent suetae dapes,
 non texta sani moris aut uilis scyphus.
 cur in penates rarius tenues subit
 haec delicatas eligens pestis domos? 210
 cur sancta paruis habitat in tectis Venus
 mediumque sanos uulgus affectus tenet
 et se coercent modica, contra diuites
 regnoque fulti plura quam fas est petunt?
 quod non potest uult posse qui nimium potest. 215
 quid deceat alto praeditam solio uide:
 metue ac uerere sceptras remeantis uiri.
 Ph. Amoris in me maximum regnum reor
 reditusque nullos metuo: non umquam amplius
 conuexa tetigit supera qui mersus semel 220
 adiit silentem nocte perpetua domum.
 Nvt. Ne crede Diti. clausuram regnum licet,
 canisque diras Stygius obseruet fores:
 solus negatas inuenit Theseus uias.
 Ph. Veniam ille amori forsitan nostro dabit. 225
 Nvt. Immitis etiam coniugi castae fuit:
 experta saeuam est barbara Antiope manum.
 sed posse flecti coniugem iratum puta:
 quis huius animum flectet intractabilem?
 exosus omne feminae nomen fugit, 230
 immitis annos caelibis uitae dicat,
 conubia uitat: genus Amazonium scias.
 Ph. Hunc in niuosi collis haerentem iugis,
 et aspera agili saxa calcantem pede
 sequi per alta nemora, per montes placet. 235

Nvt. Resistet ille seque mulcendum dabit
 castosque ritus Venere non casta exuet?
 tibi ponet odium, cuius odio forsitan
 persequitur omnes? Ph. Precibus haud uinci potest?
 Nvt. Ferus est. Ph. Amore didicimus uinci feros. 240
 Nvt. Fugiet. Ph. Per ipsa maria si fugiat, sequar.
 Nvt. Patris memento. Ph. Meminimus matris simul.
 Nvt. Genus omne profugit. Ph. Paelicis careo metu.
 Nvt. Aderit maritus. Ph. Nempe Pirithoi comes?
 Nvt. Aderitque genitor. Ph. Mitis Ariadnae pater. 245
 Nvt. Per has senectae splendidae supplex comas
 fessumque curis pectus et cara ubera
 precor, furorem siste teque ipsa adiua:
 pars sanitatis uelle sanari fuit.
 Ph. Non omnis animo cessit ingenuo pudor. 250
 paremus, altrix. qui regi non uult amor,
 uincatur. haud te, fama, maculari sinam.
 haec sola ratio est, unicum effugium mali:
 uirum sequamur, morte praeuertam nefas.
 Nvt. Moderare, alumna, mentis effrenae impetus, 255
 animos coerce. dignam ob hoc uita reor
 quod esse temet autumas dignam nece.
 Ph. Decreta mors est: quaeritur fati genus.
 laqueone uitam finiam an ferro incubem?
 an missa praeceps arce Palladia cadam? 260
 Nvt. Sic te senectus nostra praecipiti sinat 262
 perire leto? siste furibundum impetum.
 [haud quisquam ad uitam facile reuocari potest]
 Ph. Prohibere nulla ratio periturum potest, 265
 ubi qui mori constituit et debet mori.
 proin castitatis uindicem armemus manum. 261
 Nvt. Solamen annis unicum fessis, era, 267
 si tam proteruus incubat menti furor,
 contemne famam: fama uix uero fauet,
 peius merenti melior et peior bono. 270
 temptemus animum tristem et intractabilem.
 meus iste labor est aggredi iuuenem ferum
 mentemque saeuam flectere immitis uiri.
 Chorvs Diua non miti generata ponto,
 quam uocat matrem geminus Cupido: 275
 impotens flammis simul et sagittis
 iste lasciuus puer et renidens
 tela quam certo moderatur arcu!
 [labitur totas furor in medullas
 igne furtiuo populante uenas.] 280
 non habet latam data plaga frontem,
 sed uorat tectas penitus medullas.
 nulla pax isti puero: per orbem
 spargit effusas agilis sagittas;

quaeque nascentem uidet ora solem, 285
 quaeque ad Hesperias iacet ora metas,
 si qua feruenti subiecta cancro est,
 si qua Parrhasiae glacialis ursae
 semper errantes patitur colonos,
 nouit hos aestus: iuuenum feroces 290
 concitat flammis senibusque fessis
 rursus extinctos reuocat calores,
 uirginum ignoto ferit igne pectus--
 et iubet caelo superos relicto
 uultibus falsis habitare terras. 295
     Thessali Phoebus pecoris magister
 egit armentum positoque plectro
 impari tauros calamo uocauit.
 Induit formas quotiens minores
 ipse qui caelum nebulasque ducit! 300
 candidas ales modo mouit alas,
 dulcior uocem moriente cygno;
 fronte nunc torua petulans iuuenus
 uirginum strauit sua terga ludo,
 perque fraternos, noua regna, fluctus 305
 ungula lentos imitante remos
 pectore aduerso domuit profundum,
 pro sua uector timidus rapina.
 Arsit obscuri dea clara mundi
 nocte deserta nitidosque fratri 310
 tradidit currus aliter regendos:
 ille nocturnas agitare bigas
 discit et gyro breuiore flecti,
 nec suum tempus tenere noctes
 et dies tardo remeauit ortu, 315
 dum tremunt axes grauiore curru.
     Natus Alcmena posuit pharetras
 et minax uasti spoliū leonis,
 passus aptari digitis smaragdos 320
 et dari legem rudibus capillis;
 crura distincto religauit auro,
 luteo plantas cohibente socco;
 et manu, clauam modo qua gerebat,
 fila deduxit properante fuso.
     Vidit Persis ditique ferax 325
     Lydia harena
 deiecta feri terga leonis
 umerisque, quibus sederat alti
     regia caeli,
 tenuem Tyrio stamine pallam.
     Sacer est ignis (credite laesis) 330
     nimiumque potens:
 qua terra salo cingitur alto

quaque per ipsum candida mundum
     sidera currunt,
 hac regna tenet puer immitis,
 spicula cuius sentit in imis   335
 caerulus undis grex Nereidum
 flammamque nequit releuare mari.
 Ignes sentit genus aligerum;
 Venere instinctus suscipit audax
 grege pro toto bella iuuenus;   340
 si coniugio timuere suo,
 poscunt timidi proelia cerui
 et mugitu dant concepti
     signa furoris;
 tunc uulnificos acuit dentes   346
 aper et toto est spumeus ore:
 tunc silua gemit murmure saeuo.   350
 Poeni quatiunt colla leones,   348
     cum mouit amor;
 tunc uirgatas India tigres   345
     decolor horret.
 amat insani belua ponti   351
 Lucaeque boues: uindicat omnes
 natura sibi, nihil immune est,
 odiumque perit, cum iussit amor;
 ueteres cedunt ignibus irae.   355
 quid plura canam? uincit saeuas
     cura nouercas.
     Altrix, profare quid feras; quonam in loco est
 regina? saeuus ecquis est flammis modus?
     Nvtrix Spes nulla tantum posse leniri malum,   360
 finisque flammis nullus insanis erit.
 torretur aestu tacito et inclusus quoque,
 quamuis tegatur, proditur uultu furor;
 erumpit oculis ignis et lassae genae
 lucem recusant; nil idem dubiae placet,   365
 artusque uarie iactat incertus dolor:
 nunc ut soluto labitur marcens gradu
 et uix labante sustinet collo caput,
 nunc se quieti reddit et, somni immemor,
 noctem querelis ducit; attolli iubet   370
 iterumque poni corpus et solui comas
 rursusque fingi: semper impatiens sui
 mutatur habitus. nulla iam Cereris subit
 cura aut salutis; uadit incerto pede,
 iam uiribus defecta: non idem uigor,   375
 non ora tinguens nitida purpureus rubor;
 [populatur artus cura, iam gressus tremunt,
 tenerque nitidi corporis cecidit decor.]
 et qui ferebant signa Phoebeae facis

oculi nihil gentile nec patrium micant. 380
 lacrimae cadunt per ora et assiduo genae
 rore irrigantur, qualiter Tauri iugis
 tepido madescunt imbre percussae niues.
 Sed en, patescunt regiae fastigia:
 reclinis ipsa sedis auratae toro 385
 solitos amictus mente non sana abnuit.
 Phaedra Remouete, famulae, purpura atque auro inlitas
 uestes, procul sit muricis Tyrii rubor,
 quae fila ramis ultimi Seres legunt:
 breuis expeditos zona constringat sinus, 390
 ceruix monili uacua, nec niueus lapis
 deducat auris, Indici donum maris;
 odore crinis sparsus Assyrio uacet.
 sic temere iactae colla perfundant comae
 umerosque summos, cursibus motae citis 395
 uentos sequantur. laeua se pharetrae dabit,
 hastile uibret dextra Thessalicum manus:
 [talis seueri mater Hippolyti fuit.]
 qualis relictis frigidi Ponti plagis
 egit cateruas Atticum pulsans solum 400
 Tanaitis aut Maeotis et nodo comas
 coegit emisitque, lunata latus
 protecta pelta, talis in siluas ferar.
 Cho. Sepone questus: non leuat miseros dolor;
 agreste placa uirginis numen deae. 405
 Nvt. Regina nemorum, sola quae montes colis
 et una solis montibus coleris dea,
 conuerte tristes ominum in melius minas.
 o magna siluas inter et lucos dea,
 clarumque caeli sidus et noctis decus, 410
 cuius relucet mundus alterna uice,
 Hecate triformis, en ades coeptis fauens.
 animum rigentem tristis Hippolyti doma:
 det facilis aures; mitiga pectus ferum:
 amare discat, mutuos ignes ferat. 415
 innecte mentem: toruus auersus ferox
 in iura Veneris redeat. huc uires tuas
 intende: sic te lucidi uultus ferant
 et nube rupta cornibus puris eas,
 sic te regentem frena nocturni aetheris 420
 detrahare numquam Thessali cantus queant
 nullusque de te gloriam pastor ferat.
 Ades inuocata, iam faue uotis, dea:
 ipsum intuor sollemne uenerantem sacrum
 nullo latus comitante--quid dubitas? dedit 425
 tempus locumque casus: utendum artibus.
 trepidamus? haud est facile mandatum scelus
 audere, uerum iusta qui reges timet

deponat, omne pellat ex animo decus:
malus est minister regii imperii pudor. 430

Hippolytvs Quid huc seniles fessa moliris gradus,
o fida nutrix, turbidam frontem gerens
et maesta uultu? sospes est certe parens
sospesque Phaedra stirpis et geminae iugum?
Nvt. Metus remitte, prospero regnum in statu est 435
domusque florens sorte felici uiget.
sed tu beatiss mitior rebus ueni:
namque anxiam me cura sollicitat tui,
quod te ipse poenis grauibus infestus domas.
quem fata cogunt, ille cum uenia est miser; 440
at si quis ultro se malis offert uolens
seque ipse torquet, perdere est dignus bona
quis nescit uti. potius annorum memor
mentem relaxa: noctibus festis facem
attolle, curas Bacchus exoneret graues; 445
aetate frui: mobili cursu fugit.
nunc facile pectus, grata nunc iuueni Venus:
exultet animus. cur toro uiduo iaces?
tristem iuuentam solue; nunc cursus rape,
effunde habenas, optimos uitae dies 450
effluere prohibe. propria descripsit deus
officia et aeuum per suos ducit gradus:
laetitia iuuenem, frons decet tristis senem.
Quid te coerces et necas rectam indolem?
seges illa magnum fenus agricolae dabit 455
quaecumque laetis tenera luxuriat satis,
arborque celso uertice euincet nemus
quam non maligna caedit aut resecat manus:
ingenia melius recta se in laudes ferunt,
si nobilem animum uegeta libertas alit. 460
truculentus et siluester ac uitae inscius
tristem iuuentam Venere deserta coles?
hoc esse munus credis indictum uiris,
ut dura tolerant, cursibus domitent equos
et saeua bella Marte sanguineo gerant? 465

Prouidit ille maximus mundi parens,
cum tam rapaces cerneret Fati manus,
ut damna semper subole repararet noua.
excedat aedum rebus humanis Venus,
quae supplet ac restituit exhaustum genus: 470
orbis iacebit squalido turpis situ,
uacuum sine ullis piscibus stabit mare,
alesque caelo derit et siluis fera,
solis et aer peruius uentis erit.
quam uaria leti genera mortalem trahunt 475
carpuntque turbam, pontus et ferrum et doli!
sed fata credas desse: sic atram Styga

iam petimus ultro. caelibem uitam probet
 sterilis iuuentus: hoc erit, quidquid uides,
 unius aeui turba et in semet ruet. 480
 proinde uitae sequere naturam ducem:
 urbem frequenta, ciuium coetus cole.
 Hi. Non alia magis est libera et uitio carens
 ritusque melius uita quae priscos colat,
 quam quae relictis moenibus siluas amat. 485
 non illum auarae mentis inflammat furor
 qui se dicauit montium insontem iugis,
 non aura populi et uulgus infidum bonis,
 non pestilens inuidia, non fragilis fauor;
 non ille regno seruit aut regno imminens 490
 uanos honores sequitur aut fluxas opes,
 spei metusque liber, haud illum niger
 edaxque liuor dente degeneri petit;
 nec scelera populos inter atque urbes sata
 nouit nec omnes conscius strepitus pauet 495
 aut uerba fingit; mille non quaerit tegi
 diues columnis nec trabes multo insolens
 suffigit auro; non cruor largus pias
 inundat aras, fruge nec sparsi sacra
 centena niuei colla summittunt boues: 500
 sed rure uacuo potitur et aperto aethere
 innocuus errat. callidas tantum feris
 struxisse fraudes nouit et fessus graui
 labore niueo corpus Iliso fouet;
 nunc ille ripam celeris Alphei legit, 505
 nunc nemoris alti densa metatur loca,
 ubi Lerna puro gelida perlucet uado,
 solesque uitat. hinc aues querulae fremunt
 ramique uentis lene percussi tremunt
 * 509a
 ueteresque fagi. iuuat <et> aut amnis uagi
 pressisse ripas, caespite aut nudo leues
 duxisse somnos, siue fons largus citas
 defundit undas, siue per flores nouos
 fugiente dulcis murmurat riuo sonus.
 excussa siluis poma compescunt famem 515
 et fraga paruis uulsa dumetis cibos
 faciles ministrant. regios luxus procul
 est impetus fugisse: sollicito bibunt
 auro superbi; quam iuuat nuda manu
 captasse fontem! certior somnus premit 520
 secreta duro membra laxantem toro.
 non in recessu furta et obscuro improbus
 quaerit cubili seque multiplici timens
 domo recondit: aethera ac lucem petit
 et teste caelo uiuit. Hoc equidem reor 525

uixisse ritu prima quos mixtos deis
 profudit aetas. nullus his auri fuit
 caecus cupido, nullus in campo sacer
 diuisit agros arbiter populis lapis;
 nondum secabant credulae pontum rates: 530
 sua quisque norat maria; non uasto aggere
 crebraque turre cinxerant urbes latus;
 non arma saeua miles aptabat manu
 nec torta clausas fregerat saxo graui
 ballista portas, iussa nec dominum pati 535
 iuncto ferebat terra seruitium boue:
 sed arua per se feta poscentes nihil
 pauere gentes, silua natiuas opes
 et opaca dederant antra natiuas domos.
 Rupere foedus impius lucri furor 540
 et ira praeceps quaeque succensas agit
 libido mentes; uenit imperii sitis
 cruenta, factus praeda maiori minor:
 pro iure uires esse. tum primum manu
 bellare nuda saxaque et ramos rudes 545
 uertere in arma: non erat gracili leuis
 armata ferro cornus aut longo latus
 mucrone cingens ensis aut crista procul
 galeae micantes: tela faciebat dolor.
 inuenit artes bellicus Mauors nouas 550
 et mille formas mortis. hinc terras cruor
 infecit omnis fusus et rubuit mare.
 tum scelera dempto fine per cunctas domos
 iere, nullum caruit exemplo nefas:
 a fratre frater, dextera gnati parens 555
 cecidit, maritus coniugis ferro iacet
 perimuntque fetus impiae matres suos;
 taceo nouercas: mitius nil est feris.
 Sed dux malorum femina: haec scelerum artifex
 obsedit animos, huius incestae stupris 560
 fumant tot urbes, bella tot gentes gerunt
 et uersa ab imo regna tot populos premunt.
 sileantur aliae: sola coniunx Aegei,
 Medea, reddet feminas dirum genus.
 Nvt. Cur omnium fit culpa paucarum scelus? 565
 Hi. Detestor omnis, horreo fugio execror.
 sit ratio, sit natura, sit dirus furor:
 odisse placuit. ignibus iunges aquas
 et amica ratibus ante promittet uada
 incerta Syrtis, ante ab extremo sinu 570
 Hesperia Tethys lucidum attollet diem
 et ora dammis blanda praebebunt lupi,
 quam uictus animum feminae mitem geram.
 Nvt. Saepe obstinatis induit frenos Amor

et odia mutat. regna materna aspice: 575
 illae feroces sentiunt Veneris iugum;
 testaris istud unicus gentis puer.
 Hi. Solamen unum matris amissae fero,
 odisse quod iam feminas omnis licet.
 Nvt. Vt dura cautes undique intractabilis 580
 resistit undis et lacessentes aquas
 longe remittit, uerba sic spernit mea.
 Sed Phaedra praeceps graditur, impatiens morae.
 quo se dabit fortuna? quo uerget furor?
 terrae repente corpus exanimus accidit 585
 et ora morti similis obduxit color.
 attolle uultus, dimoue uocis moras:
 tuus en, alumna, temet Hippolytus tenet.
 Phaedra Quis me dolori reddit atque aestus graues
 reponit animo? quam bene excideram mihi! 590
 Hi. Cur dulce munus redditae lucis fugis?
 Ph. Aude, anime, tempta, perage mandatum tuum.
 intrepida constant uerba: qui timide rogat
 docet negare. magna pars sceleris mei
 olim peracta est; serus est nobis pudor: 595
 admouimus nefanda. si coepta exequor,
 forsitan iugali crimen abscondam face:
 honesta quaedam scelera successus facit.
 en, incipe, anime!--Commodus paulum, precor,
 secretus aures. si quis est abeat comes. 600
 Hi. En locus ab omni liber arbitrio uacat.
 Ph. Sed ora coeptis transitum uerbis negant;
 uis magna uocem mittit et maior tenet.
 uos testor omnis, caelites, hoc quod uolo
 me nolle. 605
 Hi. Animusne cupiens aliquid effari nequit?
 Ph. Curae leues locuntur, ingentes stupent.
 Hi. Committe curas auribus, mater, meis.
 Ph. Matris superbum est nomen et nimium potens:
 nostros humilius nomen affectus decet; 610
 me uel sororem, Hippolyte, uel famulam uoca,
 famulamque potius: omne seruitium feram.
 non me per altas ire si iubeas niues
 pigeat gelatis ingredi Pindi iugis;
 non, si per ignes ire et infesta agmina, 615
 cuncter paratis ensibus pectus dare.
 mandata recipe sceptrum, me famulam accipe:
 [te imperia regere, me decet iussa exequi]
 muliebri non est regna tutari urbium.
 tu qui iuuentae flore prima uo uiges, 620
 ciues paterno fortis imperio rege;
 sinu receptam supplicem ac seruam tege:
 miserere uiduae. Hi. Summus hoc omen deus

auertat. aderit sospes actutum parens.
 Ph. Regni tenacis dominus et tacitae Stygis 625
 nullam relictos fecit ad superos uiam:
 thalami remittet ille raptorem sui?
 nisi forte amor placidus et Pluton sedet.
 Hi. Illum quidem aequi caelites reducem dabunt.
 sed dum tenebit uota in incerto deus, 630
 pietate caros debita fratres colam,
 et te merebor esse ne uiduam putes
 ac tibi parentis ipse supplebo locum.
 Ph. O spes amantum credula, o fallax Amor!
 satisne dixi?--precibus admotis agam. 635
 Miserere, pauidae mentis exaudi preces--
 libet loqui pigetque. Hi. Quodnam istud malum est?
 Ph. Quod in nouercam cadere uix credas malum.
 Hi. Ambigua uoce uerba perplexa iacis:
 effare aperte. Ph. Pectus insanum uapor 640
 amorque torret. intimis saeuit ferus
 [penitus medullas atque per uenas meat]
 uisceribus ignis mersus et uenas latens
 ut agilis altas flamma percurrit trabes.
 Hi. Amore nempe Thesei casto furis? 645
 Ph. Hippolyte, sic est: Thesei uultus amo
 illos priores, quos tulit quondam puer,
 cum prima puras barba signaret genas
 monstrique caecam Gnosii uidit domum
 et longa curua fila collegit uia. 650
 quis tum ille fulsit! presserant uittae comam
 et ora flauus tenera tinguebat pudor;
 inerant lacertis mollibus fortes tori,
 tuaeque Phoebes uultus aut Phoebi mei,
 tuusue potius--talis, en talis fuit 655
 cum placuit hosti, sic tulit celsum caput.
 in te magis refulget incomptus decor:
 est genitor in te totus et toruae tamen
 pars aliqua matris miscet ex aequo decus:
 in ore Graio Scythicus apparet rigor. 660
 si cum parente Creticum intrasses fretum,
 tibi fila potius nostra neuisset soror.
 Te te, soror, quacumque siderei poli
 in parte fulges, inuoco ad causam parem:
 domus sorores una corripuit duas, 665
 te genitor, at me gnatus.--en supplex iacet
 adlapsa genibus regiae proles domus.
 respersa nulla labe et intacta, innocens
 tibi mutor uni. certa descendi ad preces:
 finem hic dolori faciet aut uitae dies. 670
 miserere amantis.--Hi. Magne regnator deum,
 tam lentus audis scelera? tam lentus uides?

et quando saeua fulmen emittes manu,
 si nunc serenum est? omnis impulsus ruat
 aether et atris nubibus condat diem, 675
 ac uersa retro sidera obliquos agant
 retorta cursus. tuque, sidereum caput,
 radiate Titan, tu nefas stirpis tuae
 speculari? lucem merge et in tenebras fuge.
 cur dextra, diuum rector atque hominum, uacat 680
 tua, nec trisulca mundus ardescit face?
 in me tona, me fige, me uelox cremet
 transactus ignis: sum nocens, merui mori:
 placui nouercae. dignus en stupris ego?
 scelerique tanto uisus ego solus tibi 685
 materia facilis? hoc meus meruit rigor?
 o scelere uincens omne femineum genus,
 o maius ausa matre monstifera malum
 genetrice peior! illa se tantum stupro
 contaminauit, et tamen tacitum diu 690
 crimen biformi partus exhibuit nota,
 scelusque matris arguit uultu truci
 ambiguus infans--ille te uenter tulit.
 o ter quaterque prospero fato dati
 quos hausit et peremit et leto dedit 695
 odium dolusque--genitor, inuideo tibi:
 Colchide nouerca maius hoc, maius malum est.
 Ph. Et ipsa nostrae fata cognosco domus:
 fugienda petimus; sed mei non sum potens.
 te uel per ignes, per mare insanum sequar 700
 rupesque et amnes, unda quos torrens rapit;
 quacumque gressus tuleris hac amens agar--
 iterum, superbe, genibus aduoluor tuis.
 Hi. Procul impudicos corpore a casto amoue
 tactus--quid hoc est? etiam in amplexus ruit? 705
 stringatur ensis, merita supplicia exigit.
 en impudicum crine contorto caput
 laeua reflexi: iustior numquam focus
 datus tuis est sanguis, arquitenens dea.
 Ph. Hippolyte, nunc me compotem uoti facis; 710
 sanas furentem. maius hoc uoto meo est,
 saluo ut pudore manibus immoriar tuis.
 Hi. Abscede, uiue, ne quid exores, et hic
 contactus ensis deserat castum latus.
 quis eluet me Tanais aut quae barbaris 715
 Maeotis undis Pontico incumbens mari?
 non ipse toto magnus Oceano pater
 tantum expiarit sceleris. o siluae, o ferae!
 Nvt. Deprensa culpa est. anime, quid segnis stupes?
 regeramus ipsi crimen atque ultro impiam 720
 Venerem arguamus: scelere uelandum est scelus;

tutissimum est inferre, cum timeas, gradum.
ausae priores simus an passae nefas,
secreta cum sit culpa, quis testis sciet?

725

Adeste, Athenae! fida famulorum manus,
fer opem! nefandi raptor Hippolytus stupri
instat premitque, mortis intentat metum,
ferro pudicam terret--en praeceps abit
ensemque trepida liquit attonitus fuga.

730

pignus tenemus sceleris. hanc maestam prius
recreate. crinis tractus et lacerae comae
ut sunt remaneant, facinoris tanti notae.
perferte in urbem!--Recipe iam sensus, era.
quid te ipsa lacerans omnium aspectus fugis?
mens impudicam facere, non casus, solet.

735

Chorvs Fugit insanae similis procellae,
ocior nubes glomerante Coro,
ocior cursum rapiente flamma,
stella cum uentis agitata longos
porrigit ignes. 740

Conferat tecum decus omne priscum
fama miratrix senioris aevi:
pulcrior tanto tua forma lucet,
clarior quanto micat orbe pleno
cum suos ignes coeunte cornu 745
iunxit et curru properante pernox
exerit uultus rubicunda Phoebe
nec tenent stellae faciem minores;
talis est, primas referens tenebras,
nuntius noctis, modo lotus undis 750
Hesperus, pulsus iterum tenebris
Lucifer idem.

Et tu, thyrsigera Liber ab India,
intonsa iuuenis perpetuum coma,
tigres pampinea cuspide temperans 755
ac mitra cohibens cornigerum caput,
non uinces rigidas Hippolyti comas.
ne uultus nimium suspicias tuos:
omnis per populos fabula distulit,
Phaedrae quem Bromio praetulerit soror. 760

Anceps forma bonum mortalibus,
exigui donum breue temporis,
ut uelox celeri pede laberis!
non sic prata nouo uere decencia
aestatis calidae despoliat uapor 765
(saeuit solstitio cum medius dies
et noctes breuibus praecipitat rotis),
languescunt folio lilia pallido
et gratae capiti deficiunt rosae,
ut fulgor teneris qui radiat genis 770

momento rapitur nullaque non dies
 formosi spoliū corporis abstulit.
 res est forma fugax: quis sapiens bono
 confidat fragili? dum licet, utere.
 tempus te tacitum subruit, horaque 775
 semper praeterita deterior subit.
 Quid deserta petis? tutior auis
 non est forma locis: te nemore abdito,
 cum Titan medium constituit diem,
 cingent, turba licens, Naidēs improbae, 780
 formosos solitae claudere fontibus,
 et somnis facient insidias tuis
 lasciuae nemorum deae
 montiuagiae Panes.
 Aut te stellifero despiciens polo 785
 sidus post ueteres Arcadas editum
 currus non poterit flectere candidos.
 en nuper rubuit, nullaque lucidis
 nubes sordidior uultibus obstitit;
 at nos solliciti numine turbido, 790
 tractam Thessalicis carminibus rati,
 tinnitus dedimus: tu fueras labor
 et tu causa morae, te dea noctium
 dum spectat celeres sustinuit uias.
 Vexent hanc faciem frigora parcius, 795
 haec solem facies rarius appetat:
 lucebit Pario marmore clarius.
 quam grata est facies torua uiriliter
 et pondus ueteris triste supercili!
 Phoebō colla licet splendida compares: 800
 illum caesaries nescia colligi
 perfundens umeros ornat et integit;
 te frons hirta decet, te breuior coma
 nulla lege iacens; tu licet asperos
 pugnacesque deos uiribus audeas 805
 et uasti spatio uincere corporis:
 aequas Herculeos nam iuuenis toros,
 Martis belligeri pectore latior.
 si dorso libeat cornipedis uehi,
 frenis Castorea mobilior manu 810
 Spartanum poteris flectere Cyllaron.
 Ammentum digitis tende prioribus
 et totis iaculum derige uiribus:
 tam longe, dociles spicula figere,
 non mittent gracilem Cretes harundinem. 815
 aut si tela modo spargere Parthico
 in caelum placeat, nulla sine alite
 descendent, tepido uiscere condita
 praedam de mediis nubibus afferent.

Raris forma uiris (saecula perspice) 820
impunita fuit. te melior deus
tutum praetereat formaque nobilis
deformis senii monstret imaginem.

Quid sinat inausum feminae praeceps furor?
nefanda iuueni crimina insonti apparat. 825
en scelera! quaerit crine lacerato fidem,
decus omne turbat capitis, umectat genas:
instruitur omni fraude feminea dolus.

Sed iste quisnam est regium in uultu decus
gerens et alto uertice attollens caput? 830
ut ora iuueni paria Pittheo gerit,
ni languido pallore canderent genae
staretque recta squalor incultus coma!
en ipse Theseus redditus terris adest.

Thesevs Tandem profugi noctis aeternae plagam 835
uastoque manes carcere umbrantem polum,
et uix cupitum sufferunt oculi diem.
iam quarta Eleusin dona Triptolemi secat
paremque totiens libra composuit diem,
ambiguus ut me sortis ignotae labor 840
detinuit inter mortis et uitae mala.
pars una uitae mansit extincto mihi,
sensus malorum; finis Alcides fuit,
qui cum reuulsum Tartaro abstraheret canem,
me quoque supernas pariter ad sedes tulit. 845
sed fessa uirtus robore antiquo caret
trepidantque gressus. heu, labor quantus fuit
Phlegethonte ab imo petere longinquum aethera
pariterque mortem fugere et Alciden sequi.

Quis fremitus aures flebilis pepulit meas? 850
expromat aliquis. luctus et lacrimae et dolor,
in limine ipso maesta lamentatio?
hospitia digna prorsus inferno hospite.

Nvtrix Tenet obstinatum Phaedra consilium necis
fletusque nostros spernit ac morti imminet. 855
Th. Quae causa leti? reduce cur moritur uiro?
Nvt. Haec ipsa letum causa maturum attulit.
Th. Perplexa magnum uerba nescioquid tegunt.
effare aperte, quis grauet mentem dolor.

Nvt. Haut pandit ulli; maesta secretum occultit 860
statuitque secum ferre quo moritur malum.
iam perge, quaeso, perge: properato est opus.
Th. Reserate clausos regii postes laris.

O socia thalami, sicine aduentum uiri
et expetiti coniugis uultum excipis? 865
quin ense uiduas dexteram atque animum mihi
restituis et te quidquid e uita fugat
expromis? Ph. Eheu, per tui sceptrum imperi,

magnanime Theseu, perque natorum indolem
 tuosque reditus perque iam cineres meos, 870
 permitte mortem. Th. Causa quae cogit mori?
 Ph. Si causa leti dicitur, fructus perit.
 Th. Nemo istud alius, me quidem excepto, audiet.
 Ph. Aures pudica coniugis solas timet.
 Th. Effare: fido pectore arcana occulam. 875
 Ph. Alium silere quod uoles, primus sile.
 Th. Leti facultas nulla continget tibi.
 Ph. Mori uolenti desse mors numquam potest.
 Th. Quod sit luendum morte delictum indica.
 Ph. Quod uiuo. Th. Lacrimae nonne te nostrae mouent? 880
 Ph. Mors optima est perire lacrimandum suis.
 Th. Silere pergit.--uerbere ac uinclis anus
 altrixque prodet quidquid haec fari abnuit.
 Vincite ferro. uerberum uis extrahat
 secreta mentis. Ph. Ipsa iam labor, mane. 885
 Th. Quidnam ora maesta auertis et lacrimas genis
 subito coortas ueste praetenta optegis?
 Ph. Te te, creator caelitus, testem inuoco,
 et te, coruscum lucis aetheriae iubar,
 ex cuius ortu nostra dependet domus: 890
 temptata precibus restiti; ferro ac minis
 non cessit animus: uim tamen corpus tulit.
 labem hanc pudoris eluet noster cruor.
 Th. Quis, ede, nostri decoris euersor fuit?
 Ph. Quem rere minime. Th. Quis sit audire expeto. 895
 Ph. Hic dicet ensis, quem tumultu territus
 liquit stuprator ciuium accursum timens.
 Th. Quod facinus, heu me, cerno? quod monstrum intuo?
 regale patriis asperum signis ebur
 capulo refulget, gentis Actaeae decus. 900
 sed ipse quonam euasit? Ph. Hi trepidum fuga
 uidere famuli concitum celeri pede.
 Th. Pro sancta Pietas, pro gubernator poli
 et qui secundum fluctibus regnum moues,
 unde ista uenit generis infandi lues? 905
 hunc Graia tellus aluit an Taurus Scythes
 Colchusque Phasis? reedit ad auctores genus
 stirpemque primam degener sanguis refert.
 est prorsus iste gentis armiferae furor,
 odisse Veneris foedera et castum diu 910
 uulgare populis corpus. o taetrum genus
 nullaue uictum lege melioris soli!
 ferae quoque ipsae Veneris euitant nefas,
 generisque leges inscius seruat pudor.
 Vbi uultus ille et ficta maiestas uiri 915
 atque habitus horrens, prisca et antiqua appetens,
 morumque senium triste et affectus graues?

o uita fallax, abditos sensus geris
 animisque pulcram turpibus faciem induis:
 pudor impudentem celat, audacem quies, 920
 pietas nefandum; uera fallaces probant
 simulantque molles dura. siluarum incola
 ille efferatus castus intactus rudis,
 mihi te reseruas? a meo primum toro
 et scelere tanto placuit ordiri uirum? 925
 iam iam superno numini grates ago,
 quod icta nostra cecidit Antiope manu,
 quod non ad antra Stygia descendens tibi
 matrem reliqui. Profugus ignotas procul
 percurre gentes: te licet terra ultimo 930
 summota mundo dirimat Oceani plagis
 orbemque nostris pedibus obuersum colas,
 licet in recessu penitus extremo abditus
 horrifera celsi regna transieris poli
 hiemesque supra positus et canas niues 935
 gelidi frementes liqueris Boreae minas
 post te furentes, sceleribus poenas dabis.
 profugum per omnis pertinax latebras premam:
 longinqua clausa abstrusa diuersa inuia
 emetiemur, nullus obstabit locus: 940
 scis unde redeam. tela quo mitti haud queunt,
 huc uota mittam: genitor aequoreus dedit
 ut uota prono terna concipiam deo,
 et inuocata munus hoc sanxit Styge.
 En perage donum triste, regnator freti! 945
 non cernat ultra lucidum Hippolytus diem
 adeatque manes iuuenis iratos patri.
 fer abominandam nunc opem gnato, parens:
 numquam supremum numinis munus tui
 consumeremus, magna ni premerent mala; 950
 inter profunda Tartara et Ditem horridum
 et imminentes regis inferni minas,
 uoto peperci: redde nunc pactam fidem.--
 genitor, moraris? cur adhuc undae silent?
 nunc atra uentis nubila impellentibus 955
 subtexe noctem, sidera et caelum eripe,
 effunde pontum, uulgus aequoreum cie
 fluctusque ab ipso tumidus Oceano uoca.
 Chorvs O magna parens, Natura, deum
 tuque igniferi rector Olympi, 960
 qui sparsa cito sidera mundo
 cursusque uagos rapis astrorum
 celerique polos cardine uersas,
 cur tanta tibi cura perennes
 agitare uices aetheris alti, 965
 ut nunc canae frigora brumae

contra feroci gnatus insurgens minax
 uultu nec ora mutat et magnum intonat: 1065
 ' haud frangit animum uanus hic terror meum:
 nam mihi paternus uincere est tauros labor.'
 Inobsequentes protinus frenis equi
 rapuere cursum iamque derrantes uia,
 quacumque rabidos pauidus euexit furor, 1070
 hac ire pergunt seque per scopulos agunt.
 at ille, qualis turbido rector mari
 ratem retentat, ne det obliquum latus,
 et arte fluctum fallit, haud aliter citos
 currus gubernat: ora nunc pressis trahit 1075
 constricta frenis, terga nunc torto frequens
 uerbere coercet. sequitur adsiduus comes,
 nunc aequa carpens spatia, nunc contra obuius
 oberrat, omni parte terrorem mouens.
 non licuit ultra fugere: nam toto obuius 1080
 incurrit ore corniger ponti horridus.
 tum uero pauida sonipedes mente exciti
 imperia soluunt seque luctantur iugo
 eripere rectique in pedes iactant onus.
 Praeceptis in ora fusus implicuit cadens 1085
 laqueo tenaci corpus et quanto magis
 pugnat, sequaces hoc magis nodos ligat.
 sensere pecudes facinus--et curru leui,
 dominante nullo, qua timor iussit ruunt.
 talis per auras non suum agnoscens onus 1090
 Solique falso creditum indignans diem
 Phaethonta currus deuium excussit polo.
 Late cruentat arua et inlisum caput
 scopulis resultat; auferunt dum comas,
 et ora durus pulcra populatur lapis 1095
 peritque multo uulnere infelix decor.
 moribunda celeres membra peruoluunt rotae;
 tandemque raptum truncus ambusta sude
 medium per inguen stipite ingesto tenet;
 [paulumque domino currus affixo stetit] 1100
 haesere biiuges uulnere--et pariter moram
 dominumque rumpunt. inde semianimem secant
 uirgulta, acutis asperi uepres rubis
 omnisque ruscus corporis partem tulit.
 Errant per agros funebris famuli manus, 1105
 per illa qua distractus Hippolytus loca
 longum cruenta tramitem signat nota,
 maestaeque domini membra uestigant canes.
 necdum dolentum sedulus potuit labor
 explere corpus--hocine est formae decus? 1110
 qui modo paterni clarus imperii comes
 et certus heres siderum fulsit modo,

passim ad supremos ille colligitur rogos
et funeri confertur. Th. O nimium potens
quanto parentes sanguinis uinclo tenes 1115
natura! quam te colimus inuiti quoque!
occidere uolui noxium, amissum fleo.

Nvn. Haud flere honeste quisque quod uoluit potest.
Th. Equidem malorum maximum hunc cumulum reor,
si abominanda casus optanda efficit. 1120

Nvn. Et si odia seruas, cur madent fletu genae?

Th. Quod interemi, non quod amisi, fleo.

Chorvs Quanti casus, heu, magna rotant!
minor in paruis Fortuna furit
leuiusque ferit leuiores deus; 1125
seruat placidos obscura quies
praebetque senes casa securos.

Admota aetheriis culmina sedibus
Euros excipiunt, excipiunt Notos,
insani Boreae minas 1130
imbriferumque Corum.
Raros patitur fulminis ictus
umida uallis:

tremuit telo Iouis altisoni
Caucasus ingens Phrygiumque nemus 1135
matris Cybeles: metuens caelo
Iuppiter alto uicina petit;
non capit umquam magnos motus
humilis tecti plebeia domus.

[circa regna tonat] 1140

Volat ambiguus mobilis alis
hora, nec ulli praestat uelox
Fortuna fidem:

hic qui clari sidera mundi
nitidumque diem * * * morte relicta 1145
luget maestos tristis reditus
ipsoque magis flebile Auerno
sedis patriae uidet hospitium.

Pallas Actaeae ueneranda genti,
quod tuus caelum superosque Theseus 1150
spectat et fugit Stygias paludes,
casta nil debes patruo rapaci:
constat inferno numerus tyranno.

Quae uox ab altis flebilis tectis sonat
strictoque uecors Phaedra quid ferro parat? 1155

Thesevs Quis te dolore percitam instigat furor?
quid ensis iste quidue uociferatio
plactusque supra corpus inuisum uolunt?

Phaedra Me me, profundi saeue dominator freti,
inuade et in me monstra caerulei maris 1160
emitte, quidquid intimo Tethys sinu

extrema gestat, quidquid Oceanus uagis
 complexus undis ultimo fluctu tegit.
 O dure Theseu semper, o numquam tuis
 tuto reuerse: gnatus et genitor nece 1165
 reditus tuos luere; peruertis domum
 amore semper coniugum aut odio nocens.
 Hippolyte, tales intuo uultus tuos
 talesque feci? membra quis saeuus Sinis
 aut quis Procrustes sparsit aut quis Cresius, 1170
 Daedalea uasto claustra mugitu replens,
 taurus biformis ore cornigero ferox
 diuulsit? heu me, quo tuus fugit decor
 oculique nostrum sidus? exanimis iaces?
 ades parumper uerbaque exaudi mea. 1175
 nil turpe loquimur: hac manu poenas tibi
 soluam et nefando pectori ferrum inseram,
 animaue Phaedram pariter ac scelere exuam.
 [et te per undas perque Tartareos lacus,
 per Styga, per amnes igneos amens sequar] 1180
 placemus umbras: capitis exuuias cape
 laceraeque frontis accipe abscisam comam.
 non licuit animos iungere, at certe licet
 iunxisse fata. morere, si casta es, uiro;
 si incesta, amori. coniugis thalamos petam 1185
 tanto impiatos facinore? hoc derat nefas,
 ut uindicato sancta fruereris toro.
 o mors amoris una sedamen mali,
 o mors pudoris maximum laesi decus,
 confugimus ad te: pande placatos sinus. 1190
 Audite, Athenae, tuque, funesta pater
 peior nouerca: falsa memorauit et nefas,
 quod ipsa demens pectore insano hauseram,
 mentita finxi. uana punisti pater,
 iuuenisque castus crimine incesto iacet, 1195
 pudicus, insons--recipe iam mores tuos.
 mucrone pectus impium iusto patet
 cruorque sancto soluit inferias uiro.
 Th. Quid facere raptu debeas gnato parens,
 disce a nouerca: condere Acherontis plagis. 1200
 Pallidi fauces Auerni uosque, Taenarii specus,
 unda miseris grata Lethes uosque, torpentes lacus,
 impium rapite atque mersum premite perpetuis malis.
 nunc adeste, saeua ponti monstra, nunc uasti maris,
 ultimo quodcumque Proteus aequorum abscondit sinu, 1205
 meque ouantem scelere tanto rapite in altos gurgites.
 Tuque semper, genitor, irae facilis assensor meae:
 morte facili dignus haud sum qui noua natum nece
 segregem sparsi per agros quique, dum falsum nefas
 exsequor uindex seuerus, incidi in uerum scelus. 1210

sidera et manes et undas scelere compleui meo:
amplius sors nulla restat; regna me norunt tria.

In hoc redimus? patuit ad caelum uia,
bina ut uiderem funera et geminam necem,
caelebs et orbus funebres una face 1215
ut concremarem prolis ac thalami rogos?

donator atrae lucis, Alcide, tuum
Diti remitte munus; ereptos mihi
restituere manes.--impius frustra inuoco
mortem relictam: crudus et leti artifex, 1220

exitia machinatus insolita effera,
nunc tibimet ipse iusta supplicia irroga.
pinus coacto uertice attingens humum
caelo remissum findat in geminas trabes,
mittarue praeceps saxa per Scironia? 1225

grauiora uidi, quae pati clausos iubet
Phlegethon nocentes igneo cingens uado.
quae poena memet maneat et sedes, scio:
umbrae nocentes, cedite et ceruicibus
his, his repositum degrauet fessas manus 1230

saxum, seni perennis Aeolio labor;
me ludat amnis ora uicina alluens;
uultur relicto transuolet Tityo ferus
meumque poenae semper accrescat iecur;
et tu mei requiesce Pirithoi pater: 1235

haec incitatis membra turbinibus ferat
nusquam resistens orbe reuoluto rota.
Dehisce tellus, recipe me dirum chaos,
recipe, haec ad umbras iustior nobis uia est:
gnatum sequor--ne metue qui manes regis: 1240

casti uenimus; recipe me aeterna domo
non exiturum.--non mouent diuos preces;
at, si rogarem scelera, quam proni forent!
Cho. Theseu, querelis tempus aeternum manet:
nunc iusta nato solue et absconde ocius 1245
dispersa foede membra laniatu effero.

Th. Huc, huc, reliquias uehite cari corporis
pondusque et artus temere congestos date.
Hippolytus hic est? crimen agnosco meum:
ego te peremi; neu nocens tantum semel 1250

solusue fierem, facinus ausurus parens
patrem aduocauit. munere in patrio fruor.
o triste fractis orbitas annis malum!
complectere artus, quodque de nato est super,
miserande, maesto pectore incumbens, foue. 1255

Disiecta, genitor, membra laceri corporis
in ordinem dispone et errantes loco
restituere partes: fortis hic dextrae locus,
hic laeua frenis docta moderandis manus

ponenda: laeui lateris agnosco notas. 1260
 quam magna lacrimis pars adhuc nostris abest!
 durate trepidae lugubri officio manus,
 fletusque largos sistite, arentes genae,
 dum membra nato genitor adnumerat suo
 corpusque fingit. hoc quid est forma carens 1265
 et turpe, multo uulnere abruptum undique?
 quae pars tui sit dubito; sed pars est tui:
 hic, hic repone, non suo, at uacuo loco.
 haecne illa facies igne sidereo nitens,
 ~inimica flectens lumina? huc cecidit decor? 1270
 o dira fata, numinum o saeuus fauor!
 sic ad parentem natus ex uoto redit?
 en haec suprema dona genitoris cape,
 saepe efferendus; interim haec ignes ferant.
 Patefacite acerbam caede funesta domum; 1275
 Mopsopia claris tota lamentis sonet.
 uos apparate regii flammam rogi;
 at uos per agros corporis partes uagas
 inquirete.--istam terra defossam premat,
 grauisque tellus impio capiti incubet.